

2009'un En'leri...

2009 Otomotiv için değişimlerin yılı oldu: Otomobil segmenti Hyundai ile yeni bir lidere kavuştu, Fiat yükselişini sürdürerek Avrupa otoriteleri tarafından toplam pazar olarak tarif edilen (binek araç + hafif araç) pazarında Ford'u geçerek liderliğe yükseldi, Ford ise OSD (Otomotiv Sanayicileri Derneği) tarafından toplam pazar olarak tarif edilen ve ağır ticari araçları da kapsayan pazardaki geleneksel liderliğini sürdürdü. Toplam pazarımız krize rağmen %9.4, Otomobil segmentimiz ise %21 büyümeyi başardı. Peki bu resimde en çok kim kazandı, kim kaybetti? İşte size rakamlarla 2009'un kazanan ve kaybedenlerinin detaylı bir analizi.

Otomobil Pazarı

Satış Adedi

Otomobil pazarı geçen yıl tarihindeki en büyük değişikliklerinden birini yaşayarak bugüne kadar görmediği bir liderle (Hyundai ile) yılı kapatmıştı. Ancak tablolarımızdan da görebileceğiniz gibi bu segmentte satış adedindeki en büyük yüzdesel artışı Geely markası gerçekleştirdi. Diğer taraftan bu markanın Türkiye'de henüz 2 yıldır temsil edilmesi nedeniyle bu yüksek artış çok da anlamlı değil. Mazda, Hyundai, Mercedes ve Chevrolet'nin artışları ise, özellikle 2009 gibi zor bir yıl dikkate alındığında dikkat çekici. Otomobil toplam pazarının %21 büyüdüğü düşünülürse bu rakamın üzerinde büyüme yakalayan tüm markalar yılın kazananları sayılabilir. Pozitif bir büyüme elde etmesine rağmen %21'in altında büyüyen markalar ise ikinci derecede başarılı markaları oldular. Eksi büyüme yaşayan, yani küçülen markalar ise 2009 yılının kaybedenleri. Bunlar arasında Opel, Honda, Mitsubishi gibi büyük markalar olması önemli.

Pazar Payı

Pazar payındaki değişimler açısından ise otomobil segmentinde Hyundai %7.04 puan artışla (yani %9.36 pazar payından %16.4'e tırmanışı ile) 2009 yılında pazar payını en çok artıran marka oldu. Mercedes, Chevrolet, Renault ve Ford da bu segmentte, Hyundai kadar büyük olmasa da ciddi sayılabilecek artışlar sağladılar. Özellikle lüks araç üreticisi Mercedes'in artışı dikkat çekici. Türkiye'ye özgü bir sistem olan motor hacmine göre vergilendirme sistemi sayesinde 1600 cc motor hacmine sahip C serisi aracını yıllardır Mercedes sahibi olma hayaliyle yaşayan bir kesime son derece uygun fiyatlara satmayı başaran Alman markanın tırmanışı bizimki gibi bir pazarda ölçek olarak küçük markaların da önemli etkiler yaratabiliyor olduklarının bir göstergesi. En çok pazar payı kaybeden markalar listesinin başında Honda, Toyota ve Opel gibi büyük markaların olması düşündürücü: Türkiye otomobil müşterisi koşullara çok hızlı reaksiyon veriyor ve talep çok hızlı yön değiştiriyor.

	2008	2009	Yıllık Değişim		2008	2009	Yıllık Değişim
Marka	Adet	Adet	%	Marka	(%)	(%)	(Puan)
1 Geely	236	1.241	% 425,8	1 Hyundai	9,36	16,40	7,04
2 Mazda	856	2.635	% 207,8	2 Mercedes	1,53	2,62	1,09
3 Lancia	123	311	% 152,8	3 Chevrolet	1,77	2,81	1,05
4 Hyundai	28.608	60.645	% 112,0	4 Renault	15,06	15,96	0,90
5 Mercedes	4.673	9.700	% 107,6	5 Ford	8,48	9,05	0,57
6 Chevrolet	5.404	10.408	% 92,6	6 Mazda	0,28	0,71	0,43
7 Porsche	154	247	% 60,4	7 VW	6,92	7,23	0,32
8 Nissan	4.275	5.949	% 39,2	8 Geely	0,08	0,34	0,26
9 BMW	4.849	6.729	% 38,8	9 BMW	1,59	1,82	0,23
10 Chery	1.744	2.361	% 35,4	10 Nissan	1,40	1,61	0,21
11 Ford	25.898	33.462	% 29,2	11 Chery	0,57	0,64	0,07
12 Renault	46.005	59.021	% 28,3	12 Lancia	0,04	0,08	0,04
13 VW	21.136	26.752	% 26,6	13 Porsche	0,05	0,07	0,02
Toplam Otomobil	305.572	369.819	% 21,0	14 Lamborghini	0,00	0,00	-0,00
14 Peugeot	11.752	13.783	% 17,3	15 Ferrari	0,01	0,00	-0,00
15 Dacia	5.152	5.873	% 14,0	16 Maserati	0,01	0,00	-0,00
16 Audi	5.484	6.251	% 14,0	17 Bentley	0,00	0,00	-0,00
17 Fiat	26.595	29.596	% 11,3	18 Smart	0,01	0,01	-0,00
18 Citroen	6.563	6.627	% 1,0	19 Saab	0,02	0,02	-0,01
19 Ferrari	17	17	% 0,0	20 Alfa Romeo	0,10	0,07	-0,03
20 Maserati	17	17	% 0,0	21 Jaguar	0,10	0,07	-0,03
21 Lamborghini	9	9	% 0,0	22 Mini	0,20	0,16	-0,04
22 Smart	38	37	-% 2,6	23 Chrysler	0,12	0,06	-0,06
23 Mini	601	584	-% 2,8	24 Dodge	0,18	0,09	-0,09
24 Toyota	24.882	23.783	-% 4,4	25 Dacia	1,69	1,59	-0,10

	2008	2009	Yıllık Değişim		2008	2009	Yıllık Değişim
Marka	Adet	Adet	%	Marka	(%)	(%)	(Puan)
25 Skoda	3.625	3.401	-% 6,2	26 Audi	1,79	1,69	-0,10
26 Volvo	2.452	2.271	-% 7,4	27 Peugeot	3,85	3,73	-0,12
27 Opel	24.804	22.689	-% 8,5	28 Lada	0,20	0,08	-0,12
28 Land Rover	1.804	1.648	-% 8,6	29 Land Rover	0,59	0,45	-0,14
29 Seat	2.938	2.568	-% 12,6	30 Jeep	0,27	0,12	-0,15
30 Alfa Romeo	303	262	-% 13,5	31 Daihatsu	0,38	0,22	-0,15
31 Jaguar	307	263	-% 14,3	32 Volvo	0,80	0,61	-0,19
32 Honda	20.827	16.200	-% 22,2	33 Tata	0,45	0,26	-0,20
33 Kia	7.028	5.403	-% 23,1	34 Proton	0,46	0,25	-0,22
34 Saab	73	56	-% 23,3	35 Mitsubishi	0,62	0,38	-0,24
35 Mitsubishi	1.902	1.400	-% 26,4	36 SsangYong	0,46	0,19	-0,27
36 Daihatsu	1.151	830	-% 27,9	37 Skoda	1,19	0,92	-0,27
37 Tata	1.389	947	-% 31,8	38 Seat	0,96	0,69	-0,27
38 Bentley	12	8	-% 33,3	39 Citroen	2,15	1,79	-0,36
39 Proton	1.411	906	-% 35,8	40 Subaru	0,72	0,31	-0,41
40 Dodge	540	339	-% 37,2	41 IKCO	0,51	0,05	-0,46
41 Chrysler	356	212	-% 40,4	42 Suzuki	0,97	0,43	-0,54
42 Jeep	822	443	-% 46,1	43 Fiat	8,70	8,00	-0,70
43 Suzuki	2.966	1.576	-% 46,9	44 Kia	2,30	1,46	-0,84
44 Subaru	2.204	1.162	-% 47,3	45 Toyota	8,14	6,43	-1,71
45 SsangYong	1.394	704	-% 49,5	46 Opel	8,12	6,14	-1,98
46 Lada	620	290	-% 53,2	47 Honda	6,82	4,38	-2,44
47 IKCO	1.573	203	-% 87,1				

Toplam Pazar

(Otomobil + Hafif Ticari + Ağır Ticari)

Satış Adedi

Toplam pazardaki rakamları incelediğimizde satışlarını yüzdesel olarak en çok artıran marka Çin'li Geely olarak görünüyor. Ancak Geely'nin 2008 yılındaki satış adedinin sektördeki ilk yılı olması açısından son derece düşük olduğunu da gözden kaçırmamak gerekir: 236 adet satıştan 1,241 adede tırmanış yüzdesel olarak büyük bir artış olmakla beraber Geely'nin sektördeki pozisyonu oturmadan bu tip sıçramaları dikkatli değerlendirmek gerekir. Diğer taraftan arkadan gelen markaların yüksek artış oranları dikkat çekici: Özellikle Mazda, DFM (yine Çin'li bir hafif ticari araç üreticisi) Chevrolet, Hyundai ve hatta Porsche'nin yıllık artış oranları gerçekten önemli başarılar. Kriz yılı olarak algılanan bir ekonomik ortamda Fiat, BMW ve Peugeot gibi markaların da artışları dikkat çekici. Toplam pazarın lideri Ford'un da pazar büyümesinin az da olsa üzerinde bir artış yakalamış olması başarı sayılır; ölçek büyüdükçe oransal olarak yüksek büyüme elde etmek zorlaşıyor.

Pazar Payı

Toplam pazardaki pazar payı değişimlerinde ise daha gerçekçi bir tablo var: Otomobil segmentini lider kapatan Hyundai 4.7 puanlık artışı ile en büyük pazar payı kazanan marka olurken yılı yine büyük oranda satış artırarak kapatan ve Toplam pazarda Ford'a çok yaklaşan Fiat da 3.14 puanlık artışı ile bu listede ikinci sırada. Yılın sürpriz markalarından ikisi olan Peugeot ve Chevrolet sonraki iki sırayı paylaşırken pazarın diğer iki ağır topu Ford ve Renault da pazar payını artıran markalar oldular. Listemizin son sıralarında ise Honda, VW, Opel ve Mitsubishi gibi yine büyük markalar bulunuyor. Hepsi 1 puandan daha fazla pazar payı kaybeden bu markaların düşüşlerinin 2010'a uzanıp uzanmayacağını izlemek önemli. Opel örneğinde olduğu gibi kimi global çalkantıların ya da VW örneğinde olduğu gibi bazı dönemsel koşulların kimi zaman büyük markaları geçici olarak etkilemesi ve bu markaların orta vadede tekrar sağlıklı büyümeye dönmeleri sık sık yaşadığımız durumlar.

	2008	2009	Yıllık Değişim		2008	2009	Yıllık Değişim
Marka	Adet	Adet	%	Marka	(%)	(%)	(Puan)
1 Geely	236	1.241	% 425,8	1 Hyundai	6,52	11,21	4,69
2 Mazda	989	3.032	% 206,6	2 Fiat	11,64	14,78	3,14
3 Lancia	123	311	% 152,8	3 Peugeot	4,22	5,30	1,08
4 DFM	1.112	2.468	% 121,9	4 Chevrolet	1,03	1,81	0,78
5 Chevrolet	5.404	10.408	% 92,6	5 Ford	14,69	15,12	0,43
6 Hyundai	34.180	64.332	% 88,2	6 Renault	12,22	12,63	0,41
7 Porsche	154	247	% 60,4	7 Mazda	0,19	0,53	0,34
8 Chery	1.744	2.554	% 46,4	8 BMW	0,92	1,17	0,25
9 Fiat	61.043	84.820	% 39,0	9 DFM	0,21	0,43	0,22
10 BMW	4.849	6.729	% 38,8	10 Geely	0,05	0,22	0,17
11 Peugeot	22.139	30.438	% 37,5	11 Chery	0,33	0,44	0,11
12 Nissan	6.303	7.325	% 16,2	12 Nissan	1,20	1,28	0,07
13 Audi	5.484	6.251	% 14,0	13 Audi	1,05	1,09	0,04
14 Renault	64.084	72.470	% 13,1	14 Lancia	0,02	0,05	0,03
15 Ford	77.049	86.791	% 12,6	15 Porsche	0,03	0,04	0,01
Toplam Pazar	524.414	573.968	% 9,4	16 Lamborghini	0,00	0,00	-0,00
16 Otoyol	1.359	1.471	% 8,2	17 Maserati	0,00	0,00	-0,00
17 Mercedes	17.041	17.957	% 5,4	18 Ferrari	0,00	0,00	-0,00
18 Dacia	9.578	9.791	% 2,2	19 Smart	0,01	0,01	-0,00
19 Citroen	13.261	13.484	% 1,7	20 Bentley	0,00	0,00	-0,00
20 Karsan	3.137	3.156	% 0,6	21 Otoyol	0,26	0,26	-0,00
21 Maserati	17	17	% 0,0	22 Saab	0,01	0,01	-0,00
22 Ferrari	17	17	% 0,0	23 Alfa Romeo	0,06	0,05	-0,01
23 Lamborghini	9	9	% 0,0	24 Jaguar	0,06	0,05	-0,01
24 Smart	38	37	-% 2,6	25 Mini	0,11	0,10	-0,01
25 Mini	601	584	-% 2,8	26 Mahindra	0,03	0,02	-0,02
26 Toyota	26.620	24.939	-% 6,3	27 Chrysler	0,07	0,04	-0,03
27 Skoda	3.662	3.403	-% 7,1	28 DAF	0,10	0,06	-0,04
28 VW	40.280	37.353	-% 7,3	29 Dodge	0,10	0,06	-0,04
29 Land Rover	1.804	1.648	-% 8,6	30 Karsan	0,60	0,55	-0,05
30 Seat	2.938	2.568	-% 12,6	31 Land Rover	0,34	0,29	-0,06
31 Alfa Romeo	303	262	-% 13,5	32 Lada	0,12	0,05	-0,07

	2008	2009	Yıllık Değişim		2008	2009	Yıllık Değişim
Marka	Adet	Adet	%	Marka	(%)	(%)	(Puan)
32 Jaguar	307	263	-% 14,3	33 Daihatsu	0,22	0,14	-0,08
33 Opel	29.406	24.710	-% 16,0	34 Jeep	0,16	0,08	-0,08
34 Volvo	3.126	2.586	-% 17,3	35 Skoda	0,70	0,59	-0,11
35 Honda	20.827	16.200	-% 22,2	36 Seat	0,56	0,45	-0,11
36 Saab	73	56	-% 23,3	37 Dacia	1,83	1,71	-0,12
37 Daihatsu	1.156	830	-% 28,2	38 Mercedes	3,25	3,13	-0,12
38 DAF	542	364	-% 32,8	39 Renault Trucks	0,24	0,12	-0,12
39 Kia	9.256	6.171	-% 33,3	40 MAN	0,24	0,10	-0,13
40 Bentley	12	8	-% 33,3	41 Volvo	0,60	0,45	-0,15
41 Dodge	540	339	-% 37,2	42 Proton	0,31	0,16	-0,15
42 Tata	2.934	1.795	-% 38,8	43 Otokar	0,35	0,17	-0,18
43 Mahindra	182	108	-% 40,7	44 Citroen	2,53	2,35	-0,18
44 SsangYong	3.100	1.776	-% 42,7	45 Subaru	0,42	0,20	-0,22
45 Chrysler	375	212	-% 43,5	46 Scania	0,36	0,14	-0,22
46 Proton	1.612	908	-% 43,7	47 Tata	0,56	0,31	-0,25
47 Renault Trucks	1.282	705	-% 45,0	48 IKCO	0,30	0,04	-0,26
48 BMC	5.210	2.846	-% 45,4	49 SsangYong	0,59	0,31	-0,28
49 Jeep	822	443	-% 46,1	50 Suzuki	0,57	0,27	-0,29
50 Otokar	1.810	974	-% 46,2	51 BMC	0,99	0,50	-0,50
51 Suzuki	2.966	1.576	-% 46,9	52 Kia	1,77	1,08	-0,69
52 Subaru	2.204	1.162	-% 47,3	53 Toyota	5,08	4,35	-0,73
53 MAN	1.240	600	-% 51,6	54 Isuzu	1,88	0,82	-1,07
54 Isuzu	9.880	4.693	-% 52,5	55 Honda	3,97	2,82	-1,15
55 Lada	620	290	-% 53,2	56 VW	7,68	6,51	-1,17
56 Mitsubishi	15.907	7.231	-% 54,5	57 Opel	5,61	4,31	-1,30
57 Scania	1.894	806	-% 57,4	58 Mitsubishi	3,03	1,26	-1,77
58 IKCO	1.573	203	-% 87,1				

Önemli Not: Kazanan ve kaybeden markaları incelerken satış adedinin azalmış ya da artmış olmasına bakmanın yanında toplam değişiminin üzerinde mi altında mı büyümüş olduğuna da bakmakta fayda var. Örneğin toplam pazarda satışlarını %5.4 oranında artırmış olan Mercedes ilk bakışta geçen yıla oranla satış büyümesi elde etmiş gibi görünmekle beraber, pazarın %9.4 oranında büyümüş olduğu bir ortamda bu büyümenin altında kalmış olduğu için aslında göreceli olarak satış kaybetmiş sayılabilir. Bu analiz rakamları inceleyen kişilerin hangi açılarından baktığına göre farklılaşabilir.